

Muso Shinden Ryu Öğreti Sistemi

Muso Shinden Okulu (MSR) geç Muromachi (M.S. 1336 – 1573) döneminde “Hayshizaki Jinsuke Minamoto no Shigenobu” (iaijutsu ve Eishin Ryu’ nun kurucusu 1546-1621) tarafından geliştirildiği düşünülen geleneksel iaijutsu (solo japon kılıç sanatları) disiplinlerinin devamı olarak nitelendirilir.

MSR kata sistemi dört ana teknikten oluşur. Bunlar Shoden, Chuden, Okuden ve Kunitachi'dir. Özellikle ilk iki teknik Kamakura dönemi (M.S.1185-1333)'den geç Edo dönemi (M.S.1603-1868) kılıç okullarına kadar geniş bir yelpaze içinde gelişmiş ve en son Shimamura-ha'nın son soke'si Nakayama Hakudo'nun katkıları ile son halini almıştır. Üçüncü teknik Okuden Muramachi dönemi Hasegawa Eishin Ryu'nun zaman içinde unutulmaya yüz tutan eski katalarının revizyonu ile bugünkü haline erişmiştir. İlk üç teknik iaijutsu teknikleri olarak hayali rakibe karşı icra edilen solo katalardan oluşurken, Kunitachi, rakibe karşı icra edilen kenjutsu ve jujutsu formlarına ait toplamda 61 katedan oluşan 7 ana tekniği kapsamaktadır.

Shoden: (Omori Ryu – Seiza No Bu)

Kelime anlamı olarak Shoden giriş-seviyesi alıntı / öğreti (entry-transmission)

manasını taşır. Bünyesindeki katarlar Omori Ryu’ dan alınmıştır. 12 katedan oluşur. Son kata Nakayama Hakudo tarafından 5. kata Inyo Shintai'dan geliştirilen Inyo Shintai Kaewaza'dır. Shoden kataları 10. kata Koranto hariç seiza oturuşu pozisyonu ile başlar. Koranto ise tachi-iai pozisyonunda başlayan tek katedır. Son kata hariç tüm katarlar Omori Ryu

Figure 1 Nakayama Hakudo M.S.1869-1958

noto'su ile biter. Kaewaza ise mune'nin ortasından başlayan ve biraz daha hızlı olan Hasegawa Eishin Ryu noto'su ile sonlandırılır.

Shoden tekniğinin ilk öğrenilmesi gereken kata serisi olması, 20.yy başlarında Hasegawa Eishin Ryu müfredatının yeniden düzenlenmesi esnasında Tanimura-ha'nın 17. Üstadı ve Muso Jikiden Eishin Ryu sokesi Oe Masamichi (M.S.1852-1927) tarafından şart koşulmuştur. Shoden Kataları şu şekildedir.

1. Shotatto (İlk çekiş)
2. Sato (Sola kılıç)
3. Uto (Sağa kılıç)
4. Atarito (Kılıçla vuruş)

5. Inyo Shintai (Yin-Yang Zihin ve Vücut)
6. Ryuto (Akan Kılıç):
7. Junto (Yardımcı kılıç)
8. Gyakuto (Ters kılıç)
9. Seichuto (Doğru işlerin kılıcı)
10. Koranto (Kaplan kılıcı)
11. Batto
12. Inyo Shintai Kaewaza (Kaewaza: alternatif uygulama anlamında olup Nakayama Hakudo'nun ilave ettiği katadır)

Yedinci kata kaishaku seppuku yapan bir samuray'a onurlu intihar girişiminde yardım etmeyi içeren senaryosu gereği gösteri ve müsabakalarda icra edilmemektedir.

Chuden: (Hasegawa Eishin Ryu – Tate Hiza No Bu)

Chuden kelime anlamı ara (orta) seviye öğreti (middle-transmission) olarak değerlendirilir. Hasegawa Eishin Ryu'nun 10 katasından meydana gelmektedir. Kata serisi tachihiza (daha yaygın tabirle tatehiza) oturuş formuyla başlayacak şekilde icra edilir. İlk teknik Shoden'in aksine hayali rakip çok yakında oturuyor kabul edilerek, gerekli kesiş mesafesini (kirima) sağlamak amacıyla geriye doğru atılan adımlarla veya çekilme hareketiyle başlar.

Oe Masamichi bahsi geçen 10 katayı uygulamak için Haya-nuki (hızlı çekiş) denilen tarzı icat etmiştir. Bunun iki çeşidi mevcut olup ilki nukitsuke'yi iki elle sayabiki ile beraber yapmak diğeri ise sanki at üzerinde tachi kullanıyor şekilde sadece sağ elle yapmak şeklindedir. Ancak ikinci tarz günümüzde eğitim ve müsabakalarda kullanılmamaktadır¹.

Figure 2 Oe Masamichi

1. Yoko Gumo (Bulut yığını)
2. Tora Issoku (Kaplanın tek bacağı)
3. Inazume (Yıldırım)
4. Uki Gumo (Kayan bulut)
5. Yama Oroshi (Dağ rüzgarı)
6. Iwanami (Kayada kırılan dalga)
7. Uruko Gaeshi (Ani Dönüş)
8. Nami Gaeshi (Geri dönen dalga)

¹ Yamatsuta, Shigeyoshi (2005) *Iaido Hongi* P.164

9. Taki Otoshi (Çağlayan şelale)

10. Batto (To dome)

Okuden: (Oku-iai – Okuiai No Bu)

Kelime anlamı olarak Okuden ileri seviye öğreti veya iç-alıntı (inner-transmission) manasını taşır. Sebebi Hasegawa Eishin Ryu'nun eski tekniklerinden türetilmiş olmasıdır. Bu sebeple iaijutsu'nun kurucusu kabul edilen Hayashizaki Shigenobu'ya ithafen Hayashizaki Ryu veya Shigenobu Ryu şeklinde adlandırılan disiplinlerin "gizli teknikleri" olarak da bilinir.

Günümüzde uygulanan katarlar eski kayıtlarda geçen tekniklerden küçük farklar taşır çünkü bu teknikler Oe Masamichi ve Nakayama Hakudo tarafından revize edilmiş, bazı katarların günümüzdeki isimleri ise Hakudo'nun öğrencisi ve yaşayan en yüksek dereceli üstad Shigeyoshi Yamatsuta (Kendo hanshi ve Iaido kudan -9.dan-) sensei tarafından verilmiştir. Okuden tekniği Suwariwaza (oturarak tatehiza'da uygulananlar) ve Tachiwaza (ayakta tachiai'da uygulananlar - itomagoi hariç) olarak iki farklı yapı altında toplanmıştır. Bunlar sırasıyla:

A- Suwari waza:

1. Mukobarai (Rakibi sil)
2. Tsukadome (Saldırıyı durdur)
3. Shisumi (Dört köşe)
4. Misume (Üç köşe)
5. Mokuzume (Düşmanca sıkıştırılmış)
6. Tanashita (Rafın / verandanın altında)
7. Ryozone (İki taraftan sıkıştırılmış)
8. Tora Bashiri (Koşan kaplan)

B- Tachi waza:

1. Yukezure (Eskort)
2. Tsure Dachi (Eşlik edenler / yoldaşlar)
3. Gohogiri (Beşli kesiş)
4. Hanashiuchi (Şiddetli saldırılar)
5. Yuro no Tachi (Gece kılıcı)
6. Yukichigai (Geçip giden)
7. Ken no koto (süpüren kılıç)
8. Kakuretsute (pusuya düşen)
9. Hito Naka (tam ortada)

10. Yurumi Nuki (rahat çekiş)
11. Oikake Giri
12. Ryoshikitsure
13. Itomagoi 1,2,3 (Hoşçakal ziyareti)

Muso Shinden Ryu'da genelde agresif yapısı gereği Sodetsure Gaeshi uygulanmamaktadır. Senaryosu gereği düşmana gizlice arkadan yaklaşım uygulanan kesme tekniği sebebiyle Oikake Giri ve gizlice yapılan idam mizansenini canlandırdığı için Ryoshikitsure kataları da uygulamadan tamamen kaldırılmıştır.²

Itomagoi tachiwaza'nın seiza'da uygulanan tek katasıdır ve itomagoi-ichi, itomagoi-ni, itomagoi-san olarak üç değişik versiyonu bulunmaktadır. Karşılıklı konuşma ve selamlaşma esnasındaki suikast saldırısını canlandıran senaryosu sebebiyle bazı dojolarda uygulanmaz.

Kumitachi :

Iaijutsu öğretisinin rakipli olarak icra edilen, kenjutsu müfredatını oluşturan disiplinlerin genel adıdır. Muso Jikiden Eishin Ryu (MJER) ve MSR 'da yedi alt teknik hem kenjutsu hem jujutsu uygulamalarından oluşan kataları barındırır.

Günümüzde sportif veya gösteri anlamında dahi olsa uygulaması hemen hemen hiç yoktur. Yedi teknik arasında Tachi Uchi no Kurai ve Tsumeai no Kurai en fazla pratik edilenler olmakla beraber iaido uygulamaları içindeki önemini yitirmişlerdir. Sadece Japonya'da bazı okulların yeni temsilcisi olan şubeler yüksek danlar için (rokudan ve üstü) bu öğretilere izin vermektedir. Bunlardan en önemlisi Danzaki Tomoaki sensei tarafından kurulan ve yönetilen Kenshukai okuludur. Danzaki sensei ve öğrencisi Sadataro Ishido (8.dan iaido hanshi - Ishido Sensei'nin babası) zume no kurai ve daikendori gibi eski tekniklerin korunması ve dökümantе edilmesini sağlamışlardır³.

Kumitachi-gata rakipli uygulamalar olduğundan saya'lı bokken'ler yardımı ile icra edilir ve bu kataların sonlarında kendo'dan farklı olarak chiburi ve noto bulunmaktadır. Diğer budo sanatlarında olduğu gibi kenjutsu'da da saldırı yapan "Shidachi" (oyuncu / attacker / protagonist), saldırıyı karşılayıp kataya göre karşı saldırı yapan ve genelde görece daha tecrübeli bir uygulayıcı olan ise "Uchidachi" (hasım / reciever / antagonist) adını alır. Uchidachi'nin rolü Kenjutsu'da çok önemlidir. Öğretici vasfıyla kata senaryolarında sudachi'ye katayı yaşatan, idrak etmesini sağlayan ve kendini feda ederek kaybeden hasım konumundadır.

MSR Kumitachi'nin yedi tekniği aşağıdaki gibidir.

A -Tachi Uchi no Kurai: Kılıç kılıca ve karşılıklı ayakta icra edilen 10 katadan oluşan kenjutsu ve jujutsu teknikleridir. Eishin Ryu'da (MJER) Oe Masamichi sensei tarafından türetilmiş 7 katalık (Deai, Kobushitori, Zetsumyoken,

² David J. Walls "Non-performed" kata in Muso Ryu. 07-18-2008, (<http://www.swordforum.com/forums/showthread.php?t=90554>)

³ Katkılarından dolayı Mr.Jeff Karinja 'ya teşekkürlerimle. Alper Aydınay

Dokumyoken, Tsubadome, Ukenagashi, Mappo) seri uygulanır. Bu tekniğin kataları sırasıyla;

1. Deai: (İlk karşılaşma)
2. Tsuke komi: (İleri geçiş – geçide giriş)
3. Uke nagashi (Akan Blok)
4. Uke gomi (İlerle ve çekil)
5. Tsuki kage (Ayışığı gölgesi)
6. Suiget suto (Solarplexius'a saplama)
7. Zetsu myo ken (Kusursuz kılıç)
8. Doku myo ken (İhtişamlı kılıcı)
9. Shin myo ken (Saf ruhun kılıcı)
10. Uchi komi (Merkeze hücum)

Figure 3 Jujutsu ve Kenjutsu karma uygulamalarına güzel bir örnek olarak Tachi uchi no kurai'nin ikinci katası Tsukekomi'deki bilekten blok ve baldır süpürmesi gösterilebilir. MSR'de (sağ) baldır süpürmesi Muso Jikiden Eishin Ryu' daki (sol) kadar derin olmayıp, bilek bloğu daha ön planda ve aşağı yönlüdür⁴.

B – Tsumeiai no Kurai: Kılıç kılıca ve karşılıklı tachihiza'da icra edilen 10 katadan oluşan tekniktir.

1. Hasso
2. Kobushitori
3. Namigaeshi
4. Yaegaki

• ⁴ Kata and Etudes: Pattern Drills in the History of Teaching Swordsmanship July, 2005
Charles Ham

5. Urokogaeshi
6. Kurai Yurumi
7. Tsubame Gaeshi
8. Ganseki Otoshi
9. Suiget suto
10. Kasumi Ken

C - Daisho Tsume (Daishozume) : Genelde tachi (veya katana) ile silahlı olan rakibe karşı wakizashi ve katana ile donanımlı olarak (Daisho) icra edilen kenjutsu ve jujutsu tekniklerini içeren 8 katadan oluşur. Katarlar tatehiza (tachihiza) da başlar.

1. Dakizume
2. Koppo
3. Tsukadome
4. Kotedome
5. Munatori
6. Migifuse
7. Hidarifuse
8. Yamagatazume

D – Daisho Tachi Tsume: 6 tanesi tatehiza’da biri ayakta olmak üzere tachi ile silahlı rakibe karşı daisho ile donanımlı iken icra edilen jujutsu ve kenjutsu tekniklerinden oluşur.

1. Shimetori
2. Sode Surigaeshi
3. Tsuba Uchikaeshi
4. Koppogaeshi
5. Tonbogaeshi
6. Rankyoku
7. Utsuri

E - Kurai-Tori: Kelime manası olarak “pozisyon almak” anlamıdadır. Ancak buradaki kasıt her hangi bir kamae olmayıp aslında mücadelenin amacını anlamak, hareketlerin, objelerin ve tekniklerin arkasındaki esas nedeni anlamaya çalışmak, rakibin eğitiminden tüm çevresel faktörlere kadar mücadeleyi etkileyebilecek her türlü parametrenin farkında olmak şeklinde anlaşılmalıdır⁵. Koryu uygulamalarında Kunitachi Kurai-tori tekniği kılıç kılıca ve karşılıklı ayakta icra edilen 9 katadan oluşur.

1. Deai

⁵ Kurai Dori By Pete Reynolds *Bujinkan N.Y. Dojo*

2. Kentori
3. Kaminari
4. Tsumegaeshi
5. Tsubadome
6. Tsukatsume
7. Shinmyoken
8. Kaeri-uchi
9. Seigan

F – Zume no Kurai: Kenshukai ve sınırlı sayıda okulda, sınırlı sayıda iaidokaya öğretilen kata dizisidir. 7 katadan oluşur ve kenjutsu tekniklerini kapsar.

1. Hozume
2. Waki-tsubo
3. Mune-tori
4. Tsume-ken
5. Tsubo-gaeshi
6. Geshusori
7. Monomi-uchi

G – Daikendori: Çok nadir olarak öğretilen bir diğer tekniktir. 10 katadan oluşur. İlk dört kata wakizashi'ye (shoto) karşı tachi/katana (daito) şeklinde icra edilirken, son altı kata tachi'ye karşı tachi olarak uygulanır.

1. Muken
2. Suiseki
3. Gaiseki
4. Tesseki
5. Eigan
6. Eigetsu
7. Yamakaze
8. Sorihashi
9. Raiden
10. Suigetsu

Kata isimlerinin eski ve yeni versiyonlarının Türkçe karşılıkları direk İngilizce çevirilerinden⁶ alınarak tercüme edilmiştir. Bazı tekniklerin ne adlarının ne de açıklamalarının japonca dışındaki bir dildeki karşılıkları literatüre verilmemektedir. İsimler sadece referans olup kataların içerikleri, mantığı veya müfredatıyla ile bağlantı kurmak doğru değildir. Çünkü bu isimler nesilden nesile “idrak etme” yoluyla geçen ezoterik bir öğretinin parçası olarak, ait olduğu katanın veya tekniğin felsefesi ile ilgili daha derin manalar barındırır.

Buna güzel bir örnek Tachi uchi no kurai tekniğinin 9. katası Suigetsuto’dur. Bire bir tercümesi yapıldığında solarplexus’a saplama (veya solar plexus kılıcı) olarak ifade edilir. Aslında bu tam olarak doğru değildir, sadece farklı kelimeler arkasına gizlenmiş çok daha derin bir anlamın alegorik anlatımıdır:

Suigetsuto kanji olarak (水月刀) yazıldığında, kılıç (to) sembolü çıkartılınca, sui (水) yani “Su” ve getsu (月) yani “Ay” olarak ifade edilir. Sakin bir gecede durgun suyun bir ayna gibi pırıl pırıl gökyüzünün ve Ay’ın aksini yansıttığı bir manzarayı çağırıştırır. O anda gökyüzünün görüntüsü ve sudaki yansıması bir bütün haline gelmiş, Ay ve su bütünleşmiştir. Ancak her hangi bir sebeple suyun dinginliği ve durağanlığı bozulursa bu bütünlükte bozulmaya başlar yansımalar ve görüntüler kırılıp dağılmaya yüz tutar. Suyun aslında gökyüzü olmadığı anlaşılır İşte aslen Suigetsuto katasının hikayesinde de cereyan eden olay budur.

Başlangıçta “sudachi” ve “uchidachi” bir ve aynıdır. Sakin, hareketsiz ve dingin. Uchidachi’nin benliği rakibinin dinginliğini ve sakinliğini özümseyip yansıtan bir ayna haline gelmiştir. Huzur ve rakibi ile uyum içindedir. Tıpkı ayın aksinin sudaki huzurlu yansıması gibi. Ancak bu haliyle, suyun yüzeyindeki güzel manzaranın ötesinde, su altında ne gibi gizli tehlikeler olabileceğini gözardı etmektedir. Halbuki, suyun altındaki tehlikeler misali, vücut dilimiz, sakinliğini ve dinginliğini korurken, zihin ve ruh ikilimizin son derece aktif olarak belli hedeflere odaklanabilir. Bu aşamada Sudachi’nin sakinliğinin yansıması uchidachide rehavete dönüşmüştür. Artık mevcut durumu kavrama ve tedbir alma yeteneği zayıflamıştır. İşte bu noktada, uchidachi sudachi’nin saldırısı olmasa bile mücadeleyi çoktan kaybetmiştir⁷. İşte suigetsuto’nun isminin arkasındaki felsefi öğretisi budur. Olayların ve objelerin ötesini sezinleme çalışmak ve ortamdaki somut, soyut tüm kavramların farkındalığı savaşçı için hayati önem taşır.

“Koryu” disiplini budo’nun bir parçası ve topyekün bir yaşam tarzıdır. Yıllar içinde oluşan bilgi ve tekniklerin nesilden nesile aktarılmasında taktik ve pratik uygulamanın yanında ve hatta ötesinde felsefi öğretisi ön plandadır.

Muso Shinden Ryu bu felsefeyi modern dünyaya taşıyan ve geniş kitleleri savaşçının yolunda buluşturan yapısı ile günümüzde de popülerliğini korumaktadır.

⁶ Complation of sword forms and names from various sources (<http://www.eikoku-roshukai.com/>)

⁷ Katkılarından dolayı Mr.Jeff Karinja ‘ya teşekkürlerimle. Alper Aydınay

KAYNAKÇA:

- Flashing Steel: Mastering Eishin- Ryu Swordsmanship. Shimabukuro, Masayuki and Leonard J. Pellman (Berkely: Frog, 1995) ISBN 1-883319-18-8
- Japanese Swordsmanship: Technique and Practice. Draeger, Donn F.; Gordon Warner (1982 New York: Weatherhill) ISBN 0-8348-0146-9.
- Iaido Hongi (in Japanese with English translation). Yamatsuta, Shigeyoshi (2005 Tokyo: Airyudo) ISBN 4-7502-0272-X
- Koryū Iai no Hondō: Zenkai Musō Jikiden Eishin-ryū Iwata, Norikazu (2002 Tokyo: Ski Journal) ISBN 4-7899-2081-X
- Electronic Journals of Martial Arts and Sciences Guelph School of Japanese Sword Arts, Kata and Etudes: Pattern Drills in the History of Teaching Swordsmanship July, 2005 Charles Ham
- Shingitai Dojo Frankfurt Seminer notları 8.Nisan 2006 Steinbach.
<http://www.iaido-frankfurt.de/index.html>
- Katsujin Budokai dojo Seminer notları Tokai Mart 2008
<http://www.katsujin.org/index.php>
- <http://www.koryu.com/guide/musoshinden.html>
- Uchidachi & Shidachi by Nishioka Tsuneo
<http://www.koryu.com/library/tnishioka1.html>
- <http://www.musoshindenryu.com/about/index.htm>